

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Коментар кретања у сектору небанкарских финансијских институција на крају полугодишта 2023. године

Анализа финансијског сектора у БиХ на крају полугодишта 2023. године

На финансијском тржишту Босне и Херцеговине, на крају полугодишта 2023. године, пословале су 122 финансијске институције, које су укључене у редовну статистику Централне банке БиХ и то: у банкарском сектору 21 банка и једна развојна банка; и у сектору небанкарских финансијских институција (у даљем тексту се користи статистички термин сектор осталих финансијских институција/сектор ОФИ): 24 друштва за осигурање и једно друштво за реосигурање, 33 инвестициона фонда, 4 лизинг друштва, 29 микрокредитних организација, 7 брокерских кућа и 2 берзе. Прикупљање ове статистике се врши у складу са међународном методологијом прописаном у ММФ-ом Приручнику за монетарну и финансијску статистику (2000), путем јединственог извјештајног обрасца 2SR за банке и 4SR за небанкарске финансијске институције (Standardized Report Forms/SRF). Кориштењем јединствених извјештајних образаца за представљање биланса стања, могуће је произвести агрегиране и хармонизоване податке за ниво БиХ.

Број финансијских институција у БиХ

Финансијске институције у БиХ	јун.2022			дец.2022			јун.2023		
	ФБиХ	РС	Укупно	ФБиХ	РС	Укупно	ФБиХ	РС	Укупно
Банке*	15	8	23	14	8	22	14	8	22
Друштва за осигурање и реосигурање	12	14	26	12	14	26	11	14	25
Микрокредитне организације	13	14	27	13	14	27	14	15	29
Инвестициони фондови	18	16	34	18	14	32	18	15	33
Лизинг друштва	5	0	5	4	0	4	4	0	4
Брокерске куће	4	4	8	4	4	8	3	4	7
Берзе	1	1	2	1	1	2	1	1	2
Укупно	68	57	125	66	55	121	65	57	122

* Укључена Развојна банка ФБиХ

Укупна актива финансијског сектора у Босни и Херцеговини је на крају полугодишта 2023. године износила 45,93 милијарде КМ и већа је за 2,36 милијарди КМ или за 5,4% у односу на исти период претходне године. Највеће учешће су и даље имале банке које су учествовале са 87,6% у укупној активи финансијског сектора. Друштва за осигурање и реосигурање учествују са 2,58 милијарди КМ, односно 5,6% укупне aktive финансијског сектора. Поредџи са стањем на крају полугодишта 2022. године, друштва за осигурање и реосигурање, инвестициони фондови, микрокредитне организације и лизинг друштва биљеже пораст aktive, док код брокерских кућа и берзи је дошло до пада билансне суме.

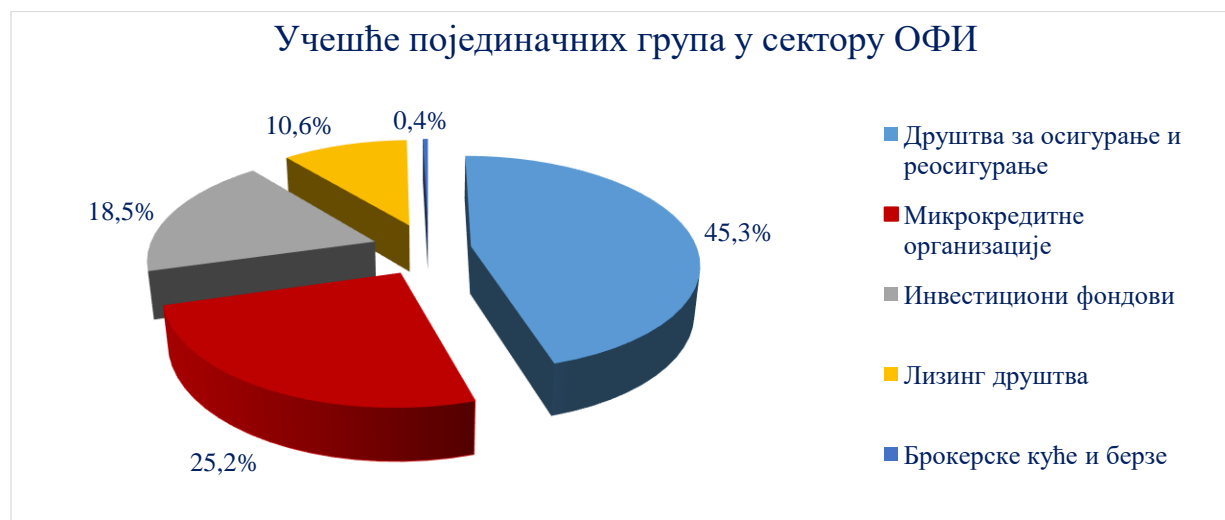
Финансијски сектор у БиХ (милиони КМ)

Финансијске институције у БиХ	06/2022		12/2022		06/2023		Индекс раста активе	
	Актива	Удио (%)	Актива	Удио (%)	Актива	Удио (%)	06.2023/ 06.2022	06.2023/ 12.2022
Банке	38.334,5	88,0	39.709,7	87,9	40.225,3	87,6	104,9	101,3
Друштва за осигурање и реосигурање	2.416,5	5,5	2.472,2	5,5	2.586,6	5,6	107,0	104,6
Микрокредитне организације	1.302,3	3,0	1.361,7	3,0	1.437,8	3,1	110,4	105,6
Инвестициони фондови	986,3	2,3	1.074,6	2,4	1.052,7	2,3	106,7	98,0
Лизинг друштва	499,0	1,1	533,8	1,2	602,6	1,3	120,7	112,9
Брокерске куће	15,1	0,0	14,8	0,0	13,2	0,0	87,1	88,8
Берзе	11,2	0,0	10,6	0,0	11,1	0,0	99,2	104,3
Укупно за сектор	43.565,0	100,0	45.177,5	100,0	45.929,2	100,0	105,4	101,7

Сектор небанкарских финансијских институција (сектор ОФИ)

Стање укупне активе сектора ОФИ у БиХ, на 30.06.2023. године је износило 5,70 милијарди КМ и веће је за 236,2 милиона КМ или 4,3% у поређењу са стањем на крају 2022. године, а у поређењу са стањем на крају полугодишта 2022. године, веће је за 473,5 милиона КМ или 9,1%. Највећу активу у оквиру сектора ОФИ имала су друштва за осигурање и реосигурање са 2,59 милијарди КМ, што представља учешће од 45,3% у укупној активи сектора ОФИ, затим слиједе микрокредитне организације са 1,44 милијарде КМ (25,2% учешћа), инвестициони фондови са 1,05 милијарди КМ (18,5% учешћа), лизинг друштва са 602,6 милиона КМ (10,6% учешћа), преосталих 24,3 милиона КМ (0,4% учешћа) се односи на активе брокерских кућа и берзи у БиХ.

Учешће небанкарских финансијских институција у сектору ОФИ на крају полугодишта 2023. године

У наставку је дата кратка анализа три подсектора са највећим учешћем у сектору ОФИ.

Друштва за осигурање и реосигурање

На тржишту осигурања у БиХ, на крају полугодишта 2023. године, пословала су 24 друштава за осигурање и једно друштво за реосигурање, од чега 15 друштава обавља дјелатност неживотног осигурања, а 10 су композитна друштва која обављају послове неживотног и животног осигурања. Друштва за осигурање у БиХ биљеже сталан и стабилан годишњи пораст активе и имају 45,3% учешћа у укупном сектору ОФИ. Билансна сума сектора осигурања (са укљученим реосигурањем) на дан 30.06.2023. године износила је 2,58 милијарди КМ и већа је за 114,4 милиона КМ, односно, 4,6% у односу на стање на дан 31.12.2022. године, а у односу на исти период претходне године већа је за 170,1 милион КМ или 7,0%.

Најзначајније учешће у структури активе имају остали депозити (орочени депозити код банака), који су на полугодишту 2023. године износили 742,7 милиона КМ, односно 28,7% укупне вриједности активе, затим хартије од вриједности и нефинансијска актива (некретнине). Улагања у хартије од вриједности, првенствено ентитетске обвезнице, биљеже стални раст, и на полугодишту 2023. године су већа за 3,6% у односу на крај 2022. године, а у односу на 30.06.2022. године за 4,6%.

У структури пасиве, највеће учешће од 66,6% имају бруто техничке резерве које су на дан 30.06.2023. године износиле 1,72 милијарде КМ и веће су за 4,3% у односу на стање на крају 2022. године, а у односу на исти период претходне године, бруто техничке резерве осигурања биљеже раст од 6,0%.

Микрокредитне организације у БиХ

Билансна сума микрокредитних организација на крају полугодишта 2023. године износила је 1,44 милијарде КМ, и већа је за 76,1 милион КМ или 5,6% у односу на крај 2022. године, а у односу на крај полугодишта 2022. године, већа је за 135,5 милиона КМ или 10,4%. Од укупне билансне суме, на микрокредитне фондације (МКФ) се односи 619,2 милиона КМ или 43,1%, док се на микрокредитна друштва (МКД) односи 818,7 милиона КМ или 56,9%.

Укупни износ пласираних кредита код микрокредитних организација на крају полугодишта 2023.године износио је 1,16 милијарди КМ, што представља 80,6% укупне активе. У поређењу са стањем на крају 2022. године, микрокредитни портфолио биљежи раст од 73,8 милиона КМ или 6,8%, док је у поређењу са стањем на крају полугодишта 2022. године већи за 121,7 милиона КМ или 11,7%. Посматрајући секторску структуру пласираних кредита,

доминантно је учешће микрокредита одобрених физичким лицима у висини од 97,0%, а преосталих 3,0% се односи на микрокредите одобрене правним лицима.

Основни извор средстава микрокредитних организација су обавезе по узетим кредитима, које су на крају полугодишта 2023. године износиле 726,1 милион КМ или 50,5% укупне пасиве и веће су у односу на крај 2022. године за 57,3 милиона КМ или 8,6%, док су у односу на крај полугодишта 2022. године веће за 81,6 милиона КМ или 12,7%. Укупни капитал микрокредитних организација на крају полугодишта 2023. године износи 541,3 милиона КМ или 37,6% укупне пасиве, и већи је за 18,1 милиона КМ или 3,5% у односу на крај 2022. године, док је у поређењу са стањем на крају полугодишта 2022. године већи за 36,1 милион КМ или 7,2%.

Инвестициони фондови

Укупна актива инвестиционих фондова на крају полугодишта 2023. године износила је 1,05 милијарди КМ и мања је у односу на стање на крају 2022. године за 21,9 милиона КМ, односно 2,0%, а у поређењу са стањем на крају полугодишта 2022. године, већа је за 66,4 милиона КМ или 6,7%.

Улагања инвестиционих фондова у износу од 988,0 милиона КМ чине 93,9% њихове укупне активе и већа су за 80,3 милиона КМ или 8,8% у односу на крај 2022. године, а у односу на стање на 30.06.2022. године, већа су за 152,1 милион КМ или 18,2%. У структури улагања инвестиционих фондова највеће учешће имају улагања у власничке хартије од вриједности око 45,7%, затим улагања у дужничке хартије од вриједности 35,7%, улагања у депозите 16,3% и најмањи проценат од 2,3% се односи на улагања у некретнине.

